

Vergi Usul Kanununun bâzı maddeleri ile kanuna bağı cetvelde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı maddeler ve fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/208)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2058, 6/2040

21 . VI . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Vergi Usul Kanununun bâzı maddeleri ile kanuna bağı cetvelde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bâzı maddeler ve fıkralar eklenmesine dair Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 20 . VI . 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

Vergi Usul Kanununun bâzı maddelerinin tadili hakkındaki kanun tasarısı gerekçesi

A - Umumi gerekçe

I - Kanuni müeyyidelerin takviyesi lüzumu :

1. İlk tatbik yılı sonunda duyulan zaruretler :

Hemen her memlekette Devlet hizmetlerinin ve buna mütenazır olarak Devlet masraflarının artmakta olduğu görülmektedir. İleri memleketlerde Gelir Vergisi, âmme gelirleri içinde en ön plâna geçmiş ve artan Devlet masrafları geniş ölçüde doğrudan doğruya bu büyük vergi ile karşılanmaya başlanmıştır.

Malî, sosyal ve Ekonomik sebep ve mülâhazalar ile memleketimizde de kabul olunan Gelir Vergisi sistemi bir yıllık tatbik devresini ikmal eylemiş ve ilk neticeler alınmış bulunmaktadır.

Gelir Vergisi sistemimiz ile, asgari maaşete ancak yetecek gelirlerin tamamen vergi mevzuu dışında kalmasını temin için en az geçim indirimi esaslı vazolunduktan ve mâruz kalınacak zararların mütaakıp iki senenin kazançları ile mahsup edilebilmesi imkânı temin olunduktan başka vergi kaçakçılığını önlemek ve binnetice verginin verimini artırmak maksadıyla Kazanç Vergisi zamanında mer'î olan ve yabancı memleketlerde tatbikolunanlara kıyasen vergi nispetleri de mâkul ve âdil hadler dâhilinde tutulmuştur.

Bütün bunlara rağmen 1951 yılı Varidat Bütçesinin Bütçe Komisyonunda ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Umumi Heyetinde tetkik ve müzakeresi sonunda yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi verecek mükelleflerden temin olunacağı tahminolunan 145 milyon liraya mukabil 55 milyon lira sağlanabileceği tahakkuk eylemiş bulunmaktadır.

Yapılan millî gelir hesaplarına nazaran 1950 senesinde ticari gelirler 3 177 000 000, sanayi gelirleri 1 616 000 000 ve mesken gelirleri 155 000 000 lira olmak üzere bu gruba ait millî gelirin ceman 4 948 000 000 liraya balığ olduğu ve buna mukabil kurumlardan ve esnaftan temin edileceği tahmin olunan 30 ve 25 milyon liralara da dâhili hesap edilmek suretiyle 110 milyon lira vergi alınacağı

göz önünde bulundurulduğu takdirde, bu gurupun ödiyeceği verginin yine bu gruba ait millî gelirin % 2,2 sinden ibaret olduğu görülmektedir.

Âdil esaslara istinadeden Gelir Vergisi sisteminin verimli olmasını ve ilk defa tatbikına başlanılan memleketimizde de kökleşmesini sağlayacak hükümleri ihtiva eylesine rağmen bu netice, Gelir ve Kurumlar Vergisi varidatının düşük olmasını intaç eden çeşitli âmillerin yanında ve en başta, müeyyidelerin, mükellefleri kazanç ve iratlarını doğru olarak beyana mecbur edecek ve vergi kaçakçılığını önliyecek derecede müessir ve kâfi olup olmadığı hususu üzerinde ehemmiyetle durulmasını zaruri kılmaktadır.

2. Vergi Usul Kanunundaki mevcut ceza hükümleri ve bunun esasında kifayetsiz ve noksan oluşu :

Giriştiğimiz vergi reformunun usul ve tatbikat bakımından mihverini teşkil eden Vergi Usul Kanununun kanunlara aykırı hareketleri cezalandıran hükümleri muhtevi 4 nü kitabı ile hususi bir ceza nizamı tesis edilmek istenilmiştir.

Eskiden muhtelif vergi kanunlarımızda dağınık bir halde bulunan çeşitli müeyyideler, vergi zamları ve diğer cezai mahiyetteki hükümler, bu kanunda bir araya getirilmiş ve vergi kanunlarına aykırı hareketler, ilmî esaslara istinat ettirilmek ve üç kısıma ayrılmak suretiyle kaçakçılık, kusur ve usulsüzlük tasnifine tâbi tutulmuştur. Bugüne kadar geçen tatbikat, mevcut ceza hükümlerinde mütenevvi boşlukların müşahedesine imkân verdikten başka bilhassa Hazine hukukunu teminat altına alacak hükümlerin eksikliğini açıkça meydana koymuştur.

Mevcut ceza hükümlerinden bâzıları ve hassaten hileli kaçakçılıklar için vaz'edilmiş olan 3 kat malî ceza, vergi kaçakçısını korkutacak ve âmmeye karşı böyle bir suç işlemekten alıko-yacak yeterlikte bulunmamaktadır.

Mevcut müeyyide hükümlerindeki bu yetersizlik sadece cezanın kifayetsizliğinden değil fakat cezayı müstelzim kaçakçılık fiilinin, tatbikatta bir araya gelmesi hemen hemen imkânsız bir takım şartların tekevvününe de vabeste kılınmış olmasındandır. (Madde 324).

Ezcümle :

A) 2600 liralık bir matrahı sene içindeki dört muamelede gizliyen bir mükellef kaçakçı sayıldığı halde tek bir muamele ile 100.000 liralık matrahı kaçıran mükellef - kaçağa taallûk eden muamele 3 defadan fazla olmadığı için - kaçakçı sayılmamaktadır.

B) Keza matraha müessir çeşitli muameleleri kayıtlara intikal ettirmiyerek vergi kaçırma, tatbikatta pek mütaammim bir kaçakçılık şekli olduğu halde fıkrai kanuniye kayıtlara intikal etmiyen muameleleri sadece bâzı nevi hasılatın muayyen meblâğlar fevkindeki kısımlarına hasretmekle kaçakçılık hâdiselerinden pek çoğunun kavranmasına engel olmaktadır.

C) Keza bugünkü metinde 8 fıkra halinde tâyin ve tavsif edilmiş olan kaçakçılıkların bâzı vergilerde yapılan kaçakçılıkları kavrayamadığı da bir hakikattir. Meselâ, Veraset ve İntikal Vergisinde, vergiye tâbi olması gereken emval ve kıymetlerin Maliyeden gizlenmesi ve hattâ verilen beyannamelerde noksan ve yalan bildirimler yapılması suretiyle ortaya çıkan kaçakçılık mevzu-ları, madde fıkralarındaki şekil ve şartlardan her hangi birisine tevafuk etmediğinden hafif cezalı bir usulsüzlük veya kusur mahiyetinde kalmaktadır.

D) Mevcut metinde kaçakçılık arasında sayılan diğer ahval ile daha ziyade hileli hareketlere tevessül suretiyle vergi kaçırılması halleri kavranmak istenmiş ise de çift defter tutmak, sahte vesikalar kullanmak gibi pek ağır tertiplere baş vurularak yapılmış olan bu mevzup hareketlerin kaçakçılık vasfını ihraz etmesi ayrıca mânevi bir unsur olan vergi kaçırmak kasdının da mevcudiyetine bağlı tutulmuştur.

Hile ve tertiplerle Maliyeyi aldatarak vergiyi kaçıran bu mükellefin redaeti ve kötü niyeti şüphe ve tereddüde mahal bırakmıyacak bir vuzuhla meydana iken bu hareketin kaçakçılık sayılabilmesi kasıt unsurunun da tesbitine vabeste kalmaktadır. O kasıt unsuru ki sübjektif mahiyeti itibarıyla hemen ekseriya fiili işliyenin indiyetinde kalmaktadır. Bu haller, suçta, kaçakçılık vasfının izafesini ve fiilin lâyük olduğu şekilde cezalandırılmasını engellemektedir.

3. Gelir Vergisi sistemini tatbik eden yabancı memleketlerde câri müeyyideler ve müelliflerin bu husustaki mütalâaları :

Vergi Usul Kanunumuzun mevcut müeyyidelerini muasır vergi hukukunun icaplarına göre sistemlerini kurmuş olan medeni memleketler tatbikatiyle mukayese edersek onların âmmeye karşı işlenmiş bir suç mahiyetinde telâkki ettikleri ve dolayısıyla pek ağır cezalara ve bu meyanda hapis cezasına çarptırmakta tereddüt etmedikleri ma'vuf vergi suçlarının bizde hâlâ mahiyet ve vaha-metleriyle mütenasip âmme suçları kategorisine ithal edilemediklerini görürüz.

Halbuki, hileye baş vurmak suretiyle vergi kaçıran veya vergiden kaçanların, yalnız Hazine-yi değil aynı zamanda vergisini iyi niyetle ve doğru olarak ödiyen namuslu vatandaşları da zarara soktuğu ve gayrimesru bir rekabet karşısında kendilerini müdafaa etmek zorunda kalan mükellef-leri de doğru yo'dan ayırarak vergilerini gizlemek imkânını aramaya sevk ve icbar eylediği bir hakikattir. O halde dürüst vatandaşları korumak, suçların vukuunu önliyecek tedbirleri alarak ce-miyet ahlâkında rahneler açılıp büyümesine mâni olmak ve bir Devlet nizamı demek olan vergi nizamını bozmaktan çekinmeyenleri ibreti müessire teşkil edecek şekilde terhip eylemek zarureti aşikârdır.

Bu hususta Gaston Jez şöyle demektedir :

«Vergi kaçakçılığı yalnız Hazineye büyük ölçüde gelir gaybettirmekle kalmaz, aynı zamanda namuslu veya daha az açık göz olan mükelleflere, âmme masrafları yükünün çok ağır bir şekilde tahmil edilmesine müncer olur. Bu sebepten vergi kaçakçı-klarının cezalandırılmasında çok sert ve merhametsizce hareket etmeli, gayet ağır müeyyideler vaz'edilmelidir.»

Alman mülliflerinden ve eski devlet adamlarından P. Reinhart bu mevzuda şu mütalâada bulunmaktadır :

«Kötü niyetle Devletten vergilerini gizliyen veya kaçırın kimseler, şahsi ve hususi menfaatleri uğruna, Devlet ve millî birlik aleyhine ağır bir suç işlemiş olurlar. Bilerek vergi giz-lenmesi devet ve millet parasının çalınması demektir. Vergisini kaçırın bir kimse, hırsızlığın ve dolandırıcılığın en ağır şeklini irtikâp etmiş olur. Böyle bir mükellef, devleti olduğu kadar namuslu vatandaşlarını da do'andırmış olur.»

Yabancı memleketlerin bu sebep ve prensiplerden mülhem vergi sistemlerine bakıldığı za-man, hile ve desise kullanmak suretiyle vergi kaçırınlar hakkında ziyaa uğrıyan vergi ile mütenasip vergi zam veya cezaları uygulandıktan maada ayrıca hapis ve âmme para cezasına da hükmolunduğu görülür.

Bu cümleden olmak üzere, hileli kaçakçılık hallerinde Birleşik Amerika Devletlerinde malî zam cezalarına ilâveten ve hükmen 10 000 dolâra kadar para cezası ve suçun nev'ine göre 5 sene-ye kadar hapis cezası tatbik edilmektedir. (1946 tarihli Amerikan Gelir Vergisi Kanunu mad-de — 145).

İngitere'de, hilâfı hakikat beyanda bulunan mükellefler 6 aya kadar hapis cezasına ve ağır işçiliğe mahkûm olunmaktadır. (1948 sayılı Gelir Vergisi Kanunu madd — 227). Yine İnkiltere'de hilâfı hakikat beyan, yalan yere yemin mahiyetinde telâkki edilmekte ve bu suç 2 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaktadır. (1911 tarihli yalan yere yemin kanunu).

Belçikada, vergisini kaçırmak maksadiyle beyanname vermiyen veyahut vergide düşüklük temini için doğru veya tamam olmıyan beyanname hazırlıyan kimselere 8 günden 1 seneye ka-dar hapis ve 100 franktan 100 000 franga kadar para cezası hükmedilmektedir. (Belçika Gelir Vergisi Kanunu madde - 77).

Almanya'da, vergi kaçırmak maksadiyle beyanname vermemek, yanlış beyanda bulunmak, vergilendirme ile ilgili diğer mecburiyetlere, bu meyanda istenilen bilgiyi vermek mecburiyet-lerine riayetsizlik hallerinde ve buna benzer sair kanunsuz hareketlerde âzami haddi gayri mah-dut olmak üzere para cezası ve ayrıca 2 seneye kadar hapis cezası tatbik olunmaktadır. (Al-man Vergi Usul Kanunu Madde - 396).

Yine Almanya'da bu cezalarla birlikte medeni haklardan iskat, âmme hizmetlerinde istih-dam edilmemek, ticaretten memnuiyet, ceza siciline kayıt, yabancıları memlekettten ihraç et-

mek, mahkûmiyet kararlarının gazetelerle ilânı (Affichage) gibi fer'î cezalara da hükmolunur.

Fransa'da da vergi suçları hakkında misil zamları, hapis cezası ve Affichage tatbik olunmaktadır. Bu cezalar 1948 yılında ağırlaştırılmış 600 000 franga kadar para cezası ve 2 seneye kadar da hapis cezası ve ayrıca gazetelerle ilân tatbik edilmeye başlanmıştır. Bu suçların teker-rürü halinde hapis cezası 5 seneye para cezası da 12 milyon franga kadar artırılmaktadır.

İsviçre'nin bâzı kantonlarında ağır vergi suçları hakkında hapis cezası mevcut olduğu gibi federal bir vergi olan harb kazançları vergisinde de 100 000 franga kadar para cezası ve bir seneye kadar hapis cezası kabul olunmuştur.

II - Bu tasarı ile teklif olunan müeyyideler :

1. Teklif olunan yeni müeyyideler ve mevcut müeyyidelerde yapılması derpiş olunan ta-diller :

Yukarda izah olunan sebepler dolayısıyla, bütün medenî memleketlerde olduğu gibi memle-ketimizde de hileye dayanan mevsuf kaçakçılık suçlarını irtikâp edenlerin, hürriyeti tahdit edici cezalar ile tecziye edilmeleri, yeni vergi sistemimizin selâmet ve emniyeti bakımından zaruri bulunmaktadır.

Bu itibarla hazırlanan kanun tasarısı ile aşağıdaki fıkralarda mucip sebepleriyle birlikte izah olunacağı veçhile;

1. Vergi hilelerine baş vurulmaksızın yapılan vergi kaçaklıkları için kaçırılan vergi miktarıyla mütenasip olmak üzere yalnız kat cezası mahiyetinde malî cezalar,

2. Vergi hilelerine müracaat suretiyle vergiyi ziyaa uğrattıkları sabit olanlar hakkında hapis ce-zasıyla birlikte, ziyaa uğrıyan vergi miktarıyla mütenasip olmak üzere zam veya kat cezası mahiyetin-de malî cezalar,

3. Vergilendirme dönemi sona ermemiş bulunması hasebiyle vergi ziyasının vuku bulduğu tâyin ve tesbit edilememekle beraber vergi hilesi yaptığı sabit olanlar hakkında daha hafif olmak üzere yalnız hapis cezası tatbik edilmesi ve hürriyeti tahdit edici cezaların adlî mahkemelerce hükmolun-ması esası vaz'olunmaktadır.

A) Kaçakçılık :

a) Teklif olunan muaddel metin ile kaçakçılık hükmü, muhtelif vergi kanunlarına göre işleno-abilecek kaçakçılık hallerini kasıtlı veya hileli hareketlerin meydana getirdiği çeşitli vergi ziyalarını bu mefhum içinde topluca kavranacak bir hale ifrağ olunmaktadır.

b) Kaçakçılık suçunun unsurları meyanında vergi kaçırma kasdının da mevcudiyeti prensip olarak muhafaza edilmekle beraber objektif emare ve tezahürlerine göre vergi kaçırma idaresi ile müterafik olmadan işlenemeyecek mahiyet arzeden vergi ziyası halleri tadat edilmiş ve bunlar kanun nazarında başka şart aranmaksızın kaçakçılık addedilmiştir.

c) Bu hallerin müeyyidesi, malî vergi cezası olarak ziyaa uğrattılan verginin üç katıdır ve malî kaza mercilerinin ve en son derecede Danıştayın tetkik ve kararıyle kesinleşir.

B) Vergi hileleri :

1. Vergi ziyasına sebebiyet veren vergi hileleri:

a) Verginin ziyaa uğartılması, teklif edilen maddede sayılan şekillerde hileye, sahtekârlığa alda-tıcı vasıtalara müracaatla vukua getirildiği takdirde, ziyaa uğrıyan kısım için kaçakçılık maddesinde tesbit edilen malî ceza uygulanmakla beraber bir âmme hakkının ihlâl veya iptali sadedinde âmme-ye karşı girişilen bu hareketler bir seneden üç seneye kadar hapis cezası tehdidi ile de müeyyidelen-dirilmiştir. Hapis cezasına hükmetmek salâhiyeti adlî mahkemelere aittir.

b) Hürriyeti tahdit edici cezayı müstelzim vergi hileleri, vergi ziyasını da intaç ettiği cihetle mutlaka malî cezaları müstelzim kaçakçılık veya kusur maddelerinin şümulüne de dâhil olmakta ise de kaçakçılık maddesinde zikredilen bütün kaçakçılık halleri mutlaka hapis tehdidi altındaki vergi hileleri maddesinin tatbik sahasına dâhil değildir. Bunların içinden ancak vergi hilesiyle birlikte yapılmış kaçakçılıklar aynı zamanda bu iki maddenin şümulüne girer.

c) Vergi hileleriyle ziyaa sebebiyet verenler hakkında yukarda yazılı hapis cezasından maada fer'î ceza olarak bu mahkûmiyetin gazetelerle ilânına da (affichage) yine aynı mahkemece hükmö-

dilir. Bilhassa Fransa ve Almanya'da mevcut bu fer'i ceza, cezanın ibreti müessire teşkil etmesi kaidesinin bir icabıdır ve vergi suçlarını önleyicitedbirlerin başında mülâhaza edilmektedir.

2. Vergi zıyaı hadis olmadan tasaddi edilen vergi hileleri :

a) Vergi Zıyaı Usul Kanunundaki tarife göre ancak vergilendirme dönemleri geçtikten sonra ya verginin tahakkukuna mâni olmak ve yahut da hiç tahakkuk ettirmemek suretlerinde tecelli etmektedir. Bu itibarla henüz vergi tarh zamanı gelmeden evvel yapılmış hileler tesbit edildiği takdirde bunların yukarkı (1) numaralı kısımdaki vergi hilelerine ithalen cezalandırılmaları mümkün bulunmamaktadır. Alınmak istenen tedbirlerde cezaların önleyicilik vasfını haiz olması ön plânda tutulduğundan vergi zıyaı hadis olmadan evvel ve vergiyi kaçırmak veya zıyaı uğratmak gayesi güdülmek suretiyle tasaddi edilen veya taallûk ettikleri verginin kaçırılmasına zemin teşkil edecek mahiyet arzeden, vergi hilelerinin tesbitlerini mütaakıp cezalandırılmaları gerekli bulunmaktadır.

b) Bu nevi hilelerin müeyyidesi müncer olacakları vergi zıyaı hâdisesi ile irtibatlandırılmaksızın uygulanmak fakat zıyaı sebebiyet vermiş hilelerden daha hafif olmak üzere üç aydan bir seneye kadar hapisden ibarettir ve adli mahkemelerce hükmlenir.

3. Hürriyeti tahdit edici veya malî cezalar tatbikatında malî ve adli kaza mercilerinin salâhiyetleri :

Vergi suçlarına hapis cezasının tatbiki esası kabul olununca, bu cezaya hangi merciin hükmedeceği mevzuu ortaya çıkmaktadır.

Malûm olduğu üzere, malî kaza sistemimizde vergi ve vergi cezalarından doğan ihtilâflara Vergi İtiraz ve Temyiz komisyonları ile nihai merci olarak Danıştay bakar. Vergi ceza hukukumuzda hürriyeti selbedici ceza ithal edilince; bu bakımdan merci olarak adli mahkemeyi (ceza mahkemesini) kabul etmek zaruridir. Ancak mükellefiyet ve vergi matrahı ile ilgili hususların adli mahkemelerin meşğul olmadıkları ayrı ve çok geniş bir ihtisas işi olması hasebiyle malî kaza mercilerince tetkik ve karara bağlanması da aynı derecede elzemdir. Bu bakımdan vergi hukukumuzda hürriyeti tahdit edici cezalar ithal ve bu hususta karar verme yetkisinin adli mahkemelere ait bulunduğu kabul ve teslim olunur iken vergi ihtilâflarını kurulmuş vergi nizamını ihlâl etmeden ve süratle hallederek Devlet varidatını vaktinde tahsil edilmesi zarureti de göz önünde bulundurmamak icabetmektedir.

Bu bakımdan yabancı memleketler tatbikatında üç muhtelif sistemin mevcut olduğu görülmektedir :

1. Halen İngiltere'de olduğu gibi kaza vahdeti caridir. Bu takdirde bittabi ihtilâf bahis mevzuu olamaz.

2. Almanya'da olduğu gibi vergi mahkemeleri ve yüksek maliye divanı ile birlikte müstakil bir malî kaza mekanizması mevcut bulunmaktadır. Bu sistemde hapis cezasını müstelzim hâdiseler fiilhakika ceza mahkemesine intikal ettirilmekte fakat bu mahkemeler Yüksek Maliye Divanının vereceği kararı beklemekte ve bunun kararı ile mukayyet bulunmaktadır. Ceza Hâkiminin salâhiyeti ise sadece hapis cezası ve buna bağlı fer'i cezalara inhisar etmektedir. Buna Alman vergi usulünde mahkemelerin bağılılığı denilmektedir.

3. Fransa'da olduğu gibi hapis cezasını müstelzim vakalar bidayeten ceza mahkemesine tevdi edilir.

Bizde malî ihtilâflar mevzuunda kaza vahdeti cari olmadığı cihetle hâdiseleri mükellefiyet ve matrah bakımlarından ceza mahkemesinin mutlak salâhiyetine bırakmak bittabi mümkün değildir. Diğer taraftan aynı sebeple hâkimin karar serbestliğini takyit eder mahiyette olan Alman sistemine gidilmesine de imkân yoktur. Bu bakımdan mümkün olduğu kadar memleketimizin hususiyetlerine uygun olacak bir usulün tesbit edilmesinde zaruret görülmüş ve Borçlar Kanununun 53 ncu maddesinden de mülhem olarak yeni bir esas teklif olunmuştur. Bu esasa göre hapis cezası, verginin zıyaı uğratılmasında çift defter kullanmak, sahte vesika kullanmak, vesikaları tahrif etmek gibi fiillere tasaddi edildiği takdirde uygulanacak ve ceza mahkemelerinden sâdır olacak kararlar malî vergi cezalarını uyguluyacak makam ve mercilerin kararlarına müessir olacağı gibi bu makam ve mercilerce ittihaz edilecek kararlar da ceza yargıcını bağlamıyacaktır.

3. Yeni müeyyideler vaz'ı münasebetiyle yapılan diğer bâzı tadiller :

A) Fatura cezası:

Vergi Usul Kanununun 221 nci maddesi ile emtia alım ve satımı hakkında fatura vermek ve almak mecburiyeti vaz'edilmiştir. Fatura verilmemesi veya alınmaması vergi tatbikatı bakımından normal olarak vergi ziyasını mucip olan hareketlerdendir. Bu itibarla Usul Kanununa fatura alınıp verilmemesi hususunda ayrıca usulsüzlük cezası konmamış ve bu hâdise vergi ziyasına bağlı olan umumi hükümler, yani kaçakçılık ve kusur fiilleri ve cezaları içinde mütalâa edilmiştir. Bu sebepten dolayı meselâ, Gelir Vergisi tatbikatında; vergi ziyası ancak takvim yılı sonunda belli olacağı için, senesi içinde tesadüf ve tesbit edilen faturasız muameleler hakkında bir şey yapılamamakta, sene sonunda verilecek beyanname ve buna müsteniden yapılacak tetkikatın neticesinin beklenilmesi icabetmektedir.

Mücerret vergi hukuku bakımından sene sonunu beklemek doğru olmakla beraber, fiil'iyatta bu hal birçok mükellefleri lâübaliliğe sevketmekte ve umumi fatura nizamını bozacak bir şümül ve ehemmiyet almaktadır. İşte bu sebepten dolayı, vergi ziyasına bağlı kaçakçılık ve kusur halleri dışında faturalar hakkında da bir usulsüzlük cezasının ihdası zaruri bulunmuş ve bunun için Usul Kanununa bir hüküm ilâvesi (tasarı M. 9) teklif edilmiştir.

B) Re'sen takdir cezası:

Re'sen tarh muamelesine gelince; bu muamele, Vergi Usul Kanununa göre maddi delillere dayanılarak tesbitine imkân bulunmayan hallerde (defter tutulmamış olması veya ibraz edilmemesi gibi) Takdir komisyonları tarafından takdir edilecek matrah veya matrah kısmı üzerinden vergi tarh edilmesini ifade eder.

Biz'in yeni vergi usulümüzde, re'sen tarh muamelesi takdir komisyonlarına bırakılmış, bu komisyonlarda ise yine demokratik bir düşünce ile ekseriyet halk mümessillerine verilmiştir.

Re'sen tarh müessesesini bu suretle nizamlıyan vergi usulü kanunumuzda re'sen tarhı icabet-tiren fiiller için, vergi ziyası dışında gerçik bir usulsüzlük cezası derpiş edilmiştir. Ancak bu maktu ceza çok cüz'î olduğu için kötü niyetli mükelleflerin defter ve vesikalarını ibraz etmemek suretiyle hakiki durumlarını gizlemelerini önliyecek mahiyette değildir. Bu halin ilerde genişliyerek vergi tatbikatını tehlikeye düşürmesi vârittir. Bu sebepten dolayı re'sen tarh muameleleri için maktu usulsüzlük cezasını şiddetlendirmeyi, bunun için de bu gibi hallerde tarh edilecek usulsüzlük cezasının iki misli olarak uygulanmasını derpiş eden bir fıkra (333) ncü maddeye eklenmiş bulunmaktadır.

C) Usulsüzlüğün tarifi:

Vergi cezalarının tadili münasebetiyle, Usul Kanununda da şekle mütaallik küçük bir değişiklik dahi yapılması lüzumlu bulunmaktadır. Mezkûr kanunda usulsüzlük «Vergi ziyasına sebebiyet verilmeksizin vergi kanunlarına aykırı harekette bulunulmasıdır.» tarzında tarif edilmiştir. Bu tarifteki «Vergi ziyasına sebebiyet verilmeksizin» ibaresi tatbikatta bâzı iltibaslara yol açmaktadır. Çünkü usulsüzlük vergi ziyası olan hallerde de vâkı olabilen ve cezalandırılması icabeden bir fiildir. Yalnız, usulsüzlüğün vergi ziyasına bağlı kaçakçılık veya kusurla içtimai hallerinde cezalardan en ağır ile iktifa olunması lâzımgelir ki bunu da Usul Kanununun 317 nci maddesi temin etmektedir. Fakat bu maddenin işliyebilmesi için usulsüzlüğü tarifeden maddedeki «Vergi ziyasına sebebiyet verilmeksizin» ibaresinin maddeden çıkarılması ve tarifi daha vazih bir şekilde yapılması lâzımgelmektedir. Hazırlanan tadil tasarısında bu da nazarı itibara alınmış ve usulsüzlüğün tatbikatta iltibaslara mahal vermiyecek surette yeni bir tarifi yapılmıştır. (Madde 332)

D) Mevcut pişmanlık hükmünün yeni ceza ahkâmına tesiri:

Vergi sistemimizde müsamahaya geniş ölçüde yer verilmiştir. Vergi Usul Kanununda cezayı hattâ bâzı hallerde vergiyi dahi kaldıran müebir sebeplere mütaallik hükümler mevcuttur. Yanılma ve pişmanlık müesseselerini tesis eden hükümler de bu meyandadır.

Filhakika işledikleri fiilin mahyetini müdrük olmaksızın ve kötü niyetle hareket etmiyerek vergi ziyasına sebebiyet vermiş olan mükellefler bulunabilir.

Yanlış bir kanaat veya telkinin mahsulü olan bu kabîl hareketleri kasden ika edilen ve kaçakçılık vasfını taşıyan vergi suçlarından ayırmak ve dolayısıyla kanunun bahsettiği müsamaha maddelerinden faydalandırmak lâzımdır. Mevcut yanılma müessesesi bu kabîl mükellefleri sıyanet eden bir hüküm olarak kanunda yer almış iken ayrıca vaz'edilmiş olan pişmanlık hükmü en vahim vergi kaçırma hallerini dahi bu müsamahanın hududu içine almıştır.

Bütün kanuni anasırı mükellefin iradi hareketleriyle tekevvün eden ağır vergi zıyayı hareketlerinin bir pişmanlık hükmünün tavassutiyle cezasız kalabileceğini bilen mükellef, tertibatını da ona göre almakta tereddüt etmez. Bilfarz kendi civarında Maliyenin bir inceleme faaliyetine başladığını sezince derhal bir pişmanlık arzualı vermekle kendisini kanunun tedibinden kurtarmaktadır.

Vergi kaçırılmasını kolayca göze alınabilen hareketler olmaktan çıkarmayı, Devleti aldatanlara müsamahasız davranmayı ve bilhassa müessir ceza tehditleriyle vergi zıyanını inta' edecek kötü hareketleri vukuundan evvel önlemeyi hedef tutan bu tasarı ahkâmının lâyıkiyle işleyebilmesi Usul Kanununda yer almış bulunan bu pişmanlık maddesinin ilgasına sıkı sıkıya bağlıdır.

Bu tasarı ile tesis edilmek istenilen ceza nizamı yanında, o nizamı hiçe indirecek usul ve şeraitin idamesi caiz görülemez, dürüst mükelleflerle suiniyet sahibi kaçakçılar cezasız kalmak mevzuunda aynı hizada tutulamaz.

Ancak pişmanlık hükümlerinin ilga edildiği hususuna mükelleflerin ıttıla hâsıl etmelerine ve mükellefiyete mütaallik hattı hareketlerini buna göre tanzim etmelerine imkân sağlamak üzere mezkûr maddenin derhal yürürlükten kaldırılması cihetine gidilmiyerek, bu tasarının yürürlüğe gireceği tarihten itibaren iki ay sonraya bırakılması muvafık görülmüştür.

E) Ceza tatbikatı ile ilgili müteferrik tadil ve ilâveler:

Esasları yukarda belirtildiği veçhile Vergi Usul Kanununda yapılması teklif edilen değişiklik ve ilâveler haricinde, gerek yeni tasarlanan hükümlerin uygulanmasıyla ilgili bulunan ve gerekse eski metinde göze çarpan boşluk ve aksaklıkların, tatbikatçıları tereddüde ve yanlışlıklara sevkeden sair mühim hususların da ikmal, ıslah ve tavzihi hususları nazara alınmıştır.

Bu hususlara taallük eden müteferrik tadil ve ilâveler, tasarının maddelere ait gerekçeler kısmında izah olunmaktadır.

B. - Maddelere ait gerekçe

Hazırlanmış olan tasarının 1 nci maddesi ile Vergi Usul Kanununun 314, 318, 324, 325, 332, 333, 346, 351 inci maddeleri değiştirilmiş olup bu değişikliğin yapılmasını gerektiren sebepler taallük ettikleri madde'ler itibariyle aşağıda izah edilmiştir:

Tüzel kişilerin sorumluluğu:

Madde 314. — Bu maddenin evvelki şekline göre, tüzel kişilerin idare ve tasfiyesinde vergi kanununa aykırı hareketlerin cezasının tüzel kişiler adına kesilmesi icap etmekte idi. Halbuki bu tasarı ile vergi hileleri için hapis cezası da kabul edilmiş olduğundan tüzel kişiler adına kesilecek cezaların (Vergi cezaları) olduğunun tasrihi zaruri görülmüş ve bu sebeple birinci fıkra değiştirilmiştir.

Bundan başka Vergi Usul Kanununun 10 ncu maddesinde tüzel kişilerin kanuni temsilcilerinin kasıt veya ihmallerinden dolayı vergilendirme ile ilgili ödevlerini yerine getirmemeleri sebebiyle mükellefin varlığından tamamen veya kısmen alınamayan vergi alacaklarının kanuni temsilcilerden alınabileceği hakkında bir hüküm mevcut olduğu halde aynı sebeplerle alınamayan vergi cezalarının kanauni temsilcilerinden alınacağı hakkında ceza hükümleri arasında bir hüküm bulunmadığından vergi alacağının olduğu gibi vergi cezalarının da kanuni temsilcilerinden alınabilmesi için mezkûr maddedeki hükme mütenazır bir hüküm tesisi uygun görülmüş ve bu mülâhaza ile bu maddeye ikinci bir fıkra eklenmiştir.

Fasıl ayrılığı:

Madde 318. — Bu maddenin eski şekline göre, aynı takvim yılı içinde aynı neviden birden fazla usulsüzlük yapıldığı takdirde bunların hepsi için tek bir ceza kesilmekte ve bu cezaya usulsüzlükle-

rin birden fazlasının her biri için cezanın dörtte biri eklenmekte idi.

Kanunun 333 - 337 nci maddeleri hükümlerine göre usulsüzlük cezaları Gelir, Kurumlar, Esnaf, Muamele, İstihlâk, Nakliyat, Bina ve Arazi vergileri için maktu, Veraset ve İntikal, Hayvanlar vergileriyle Damga Resmi için özel usulsüzlükler namıyla nispi olmak üzere iki kısma ayrılmıştır. Maktu olan usulsüzlük cezaları, aynı nevi suç için aynı miktarda kesileceğine göre bir takvim yılı içinde birden fazla işlenen usulsüzlük suçlarında yukarıdaki hükmün tatbiki mümkün ise de cezaları, nispi olarak tayin edilen vergilerle ilgili usulsüzlük suçlarında, suç nevi aynı olmasına rağmen ceza miktarı daima değişebileceğinden birden fazla suçlara ait cezanın kesilmesinde hangi fiile ait ceza miktarını esas alması ve dörtte bir nispetinde yapılacak eklemelerin hangi cezanın dörtte birini teşkil edeceğinin tayini mümkün olamamakta idi. Bu sebeple bu maddedeki dörtte bir nispetinde cezanın eklenmesi yolundaki hükmün aneak 333 nci madde ile kabul edilen maktu usulsüzlük cezalarına tatbiki zaruri görülmüş ve madde metni buna göre tadil edilmiştir.

2. Bundan başka aynı takvim yılı içinde birden fazla olarak aynı neviden işlenen usulsüzlük suçlarının birden fazlası için yapılacak dörtte bir nispetindeki eklemeler tutarının suç sayısı ne kadar olursa olsun o nevi suç için kanunda tayin edilen usulsüzlük cezasının bir katının geçirilmemesi icabetmekte idi. Bu hüküm esas itibariyle yerinde olmakla beraber vergilendirme konusunda önemi aşikâr olan ve usulsüzlük cezasının tatbikını istilzam eden (beyannamelerin verilmemesi veya süresinin sonundan başlayarak 15 gün içinde verilmesi) şeklindeki suçların, bilhassa aylık beyana tâbi olan Muamele, İstihlâk, Nakliyat vergileriyle Gelir ve Kurumlar vergilerinde ücretlere müteallik muhtasar beyannamelerin vaktinde verilmemek suretiyle aynı sene içinde birçok defa yapılması mümkün olduğundan dört defadan fazla yapılacak olan bu nevi suçların cezasız bırakılması mükellefleri bu mevzudaki ödevlerini ihmal etmede olduğundan yalnız bu iki nevi suçun bu hükümden istisna edilmesi lüzumlu telâkki edilmiş ve madde metninde buna göre değişiklik yapılmıştır.

3. Bu maddenin tatbiki bakımından (aynı neviden usulsüzlüğün) ne olacağına açık olarak tayin ve tarif edilmesine ihtiyaç görülmüş ve bu sebeple maddeye aynı nevi usulsüzlüğü tarif eden ayrı bir fıkra ilâve edilmiştir.

Kaçakçılığın tarifi :

Madde 324. — Usul Kanununun 324 nci maddesinde kaçakçılık, mükellefin veya sorumlunun vergiyi kaçırmak kasdı ile madde metninde 8 fıkra halinde tadat ve tayin edilen fiilleri işlemek suretiyle vergi ziyana sebebiyet vermesi şeklinde tarif edilmiştir.

Bu tasarı ile Usul Kanununun hükümleri üzerinde yapılan tadilat arasında bu tarif değiştirilmiş ve evvelce kaçakçılık sayılan fiilleri yine kaçakçılık olarak içine alan ve fakat vergilendirme konusunda mükellefleri, vergilendirme ile ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmeye ve bilhassa vergi matrahını azaltacak yanlış veya noksan bir beyanda bulunmaya daha fazla sevk ve icbar edeceği muhakkak bulunan bir tarif yapılmıştır.

Değiştirilen maddenin birinci bendine göre, kaçakçılık mükellef veya sorumlu tarafından kasden vergi ziyana sebebiyet verilmesidir. Binaenaleyh, kaçakçılık cezasının uygulanması için kanunun 322 nci maddesi hükmüne uygun şekilde bir vergi ziyasının vukubulması ve bir de ziyada mükellef veya sorumlunun kasdi bir hareketinin mevcut olduğunun anlaşılması lâzımdır. Bu vaziyete göre meselâ, beyan esasına dayanan vergilerde mükellefin süresi içinde beyanname vermemesi, verginin ziyamı ifade ederse de bu beyannamenin süresinde verilmemesinin kasde müstenit olduğu anlaşılmadıkça kaçakçılık cezası uygulanmayacaktır.

Aneak madde metninde 4 fıkrada tadat ve tesit edilen ve esasen mahiyetleri itibariyle kötü niyetli mükellef veya sorumlunun daha ziyade kastihareketi neticesinde meydana gelebilecek olan vergi ziyamı mucip hallerde ayrıca kasıt aranmasına mahal ve sebep görülmemiş ve maddenin ikinci bendi bu maksatla yazılmıştır.

Diğer taraftan Gelir Vergisi tatbikatında önemli bir konu teşkil eden ve bu vergiye tâbi bütün mükelleflere uygulanan en az geçim indiriminden kötü niyetle hareket eden bazı mükelleflerin faydalanmak kasdiyle şahsi, medeni hallerini veya aile durumlarını yanlış göstermek suretiyle vesikalar tanzim ve temin etmelerini önliyecek şekilde cezai bir hüküm mevcut bulunmamış olduğundan

Usul Kanununda yapılan bu tadilat vesilesiyle bu gibi haller için de cezai hükümler konulması uygun görülmüş ve 4 ncü fıkra bu sebeple madde metnine alınmıştır.

Kaçakçılıkta ceza :

Madde 325. — Bu maddenin evvelki şekline göre, kaçakçılık suçları için tâyin edilmiş olan asgari ceza, yalnız ticari ve meslekî işler dolayısıyla tarh edilmesi gereken vergiler için tatbik edilmekte ve bu işler haricinde kalan meselâ, gayrimenkul sermaye iradına taallük eden vergilerle ilgili kaçakçılık hallerinde bu hüküm tatbik edilmemekte idi. Bilhassa Gelir Vergisi mevzuunda çeşitli gelir unsurları ve bunlarla ilgili mükellefiyet dolayısıyla istisnai hüküm tatbiki uygun görülmemiş ve yalnız Veraset Vergisiyle, Hayvanlar Vergisinin ekseriyet itibariyle miktar bakımından cüziyetleri nazara alınarak bu iki vergi hariç olmak üzere diğer vergilerle ilgili kaçakçılık cezalarında asgari ceza esasının tatbiki cihetine gidilmiştir.

Bundan başka evvelki metne göre asgari ceza miktarlarının tâyini bakımından yapılan tasnifte de, serbest meslek erbabı (Kazançları götürü olarak tesbit edilenler hariç), birinci sınıf tüccarlar arasına ithal edilmek suretiyle bir değişiklik yapılmış ve esas itibariyle birinci sınıf tüccarlar arasında sayılması icap edip Usul Kanunundaki bâzı hükümlerden faydalanmak suretiyle işletme esasına göre defter tutmasına müsaade edilen kurumların da yine birinci sınıf tüccarlar gibi muameleye tâbi tutulacağı madde metninde tadviz olunmuştur.

Usulsüzlüğün tarifi :

Madde 332. — Bu maddenin tadilini gerektiren sebepler umumi gerekçe kısmında izah edildiğinden burada bu izahatın tekrarına lüzum görülmemiştir.

Usulsüzlük cezaları :

Madde 333. — Bu maddede yapılan değişiklikler şunlardır :

1. Re'sen takdiri gerektiren usulsüzlüklerde uygulanacak ceza :

Vergi Usul Kanununun 30 ncü maddesi mucibince vergi beyanının sürenin bitmesinden başlayarak 15 gün geçtiği halde, yapılmamış olması veya bu kanuna göre tutulması mecburi olan defterlerin hepsinin veya bir kısmının tutulmamış veya ibraz edilmemiş olması. Re'sen takdiri mucip olan hallerdendir.

Mezkûr maddede bahsedilen haller, aynı zamanda 333 ncü madde mucibince usulsüzlük cezasının tatbikını gerektirmektedir.

Bâzı mükellefler beyannamelerini süresinde verdikleri halde hakiki gelirlerini veya muamelelerini göstermemek ve tevsik edilmemiş indî bir takdire istinat edecek tarhiyatın kaza mercilerince terkin edileceğini mülâhaza ederek bilhassa noksan vergi vermek maksadiyle defterlerini ibrazdan imtina etmekte ve bu sebeple tarhiyattan birçoğunun re'sen takdir yoluyla yapılması zarureti hâsıl olmaktadır.

Gereğinin umumi mütalâlar kısmında da açıklandığı üzere bu gibi kötü maksatla yapılmış hareketleri önlemek için re'sen takdiri gerektiren hallerde usulsüzlük cezalarının artırılması uygun görülmüş ve bu sebeple bu maddenin birinci bendinin sonuna, re'sen takdiri gerektiren usulsüzlüklerde kanuna bağlı cetvelde yazılı cezaların iki kat olarak kesileceği hakkında bir fıkra ilâve edilmiştir.

2. Vergi beyannamelerinin verilmemesi veya süresinin sonundan başlayarak 15 gün içinde verilmesi halleri bu maddenin evvelki şeklinde 2 ve 4 ncü derece usulsüzlükler arasında zikredilmişti.

Bu dereceler için kanunda tâyin edilen cezalar miktar itibariyle çok cüzi olduğu için bilhassa 4 ncü derece usulsüzlük cezasının - bu cezanın âzami haddi 50 liradır - tatbikını istilzam eden ikinci halin, yüksek miktarda vergi ödemek vaziyetinde olan mükelleflerin vergi beyanlarını daima kanunda tâyin edilen normal süreden 15 gün sonraya bırakmalarına imkân vermekte olduğundan bu usulsüzlükler için tâyin edilen derecelerin yükseltilmesi uygun görülmüş ve madde metni buna göre değiştirilmiştir.

Yanılma :

Madde 346 — Bu madde, kaçakçılık mahiyetinde olmamak şartıyla bâzı hallerde ceza kesilmiyeceğini âmirdir. Madde metninde 4 fıkrada tadat ve tesbit edilmiş olan bu hallerde 3 ncü fıkrada zikredilen ve cezanın kesilmemesi için aranılması gereken hali teşkil eden, bilgi seviyesinin düşük olması sebebiyle kanun hükümlerini veya bunların uygulanmasını bilmemek keyfiyeti, tâyini çok müşkül olan ve hükmü uyguluyacak memurlardan her birinin kanaatine göre değişerek çeşitli tatbikatta bulunmalarına imkân verecek bir hal olduğu gibi 4 ncü fıkrada zikredilen, müphem ve yoruma mütahammil bulunan hususlarda mükelleflerin yanılmış olmaları keyfiyeti de hükmün tatbiki bakımından daha ziyade takdire dayanmakta ve mükelleflerin kanunu anlayamadıkları yolundaki mücerret iddialarına mesnet teşkil edecek mahiyette bulunmaktadır.

Esasen Usul Kanununun 390 ncı maddesinde, mükelleflerin Maiye Bakanlığından veya Maliye Bakanlığının bu hususta yetkili kıldığı makamlardan vergi durumları ve vergi uygulaması bakımından müphem ve tereddüdü mucip gördükleri hususlar hakkında izahat istiyebilecekleri, yetkili makamların yazı ile istenecek bu izahatı en kısa bir zamanda cevaplamak mecburiyetinde oldukları ve alacakları cevaplara göre hareket eden mükelleflerin cezayı müstelzim muameleleri hakkında bu kanunun yanılma hükmünün uygulanacağı tasrih edilmiş ve mükelleflerin izahat istemeye lüzum görmedikleri hususlarda vukuu tesbit edilen kanuna aykırı hareketleri dolayısıyla kesilecek cezalar hakkında müphem ve yoruma mütahammil bir durumun mevcudiyetini kabul etmek mevzu bahis olmaması tabii bulunmuş olduğundan devamlı ihtilâfa konu teşkil edecek mahiyette olan bu iki fıkranın metinden çıkarılmak suretiyle mezkûr maddenin tadili cihetine gidilmiştir.

Ceza kesmede zaman aşımı:

Madde 351 - Ceza kesmede zaman aşımını tâyin eden bu maddede, kaçakçılık cezaları için zaman aşımı süresi 5 yıl, küsur cezaları için 3 yıl, usulsüzlük cezaları için 2 yıl olarak tâyin edilmiştir.

Usul Kanununun 317 ncı maddesine göre cezayı istilzam eden tek bir fiille kaçakçılık ile usulsüzlük veya kusur ile usulsüzlük birlikte işlenmiş olursa bunlara ait cezalardan sadece en ağırı kesilecektir.

Tatbikatta kaçakçılık ile kusur suçları ve bilhassa kaçakçılık suçları ekseriyetle aradan birkaç yıl geçtikten sonra - ihbar ve sair sebeplerle - meydana çıkmakta olduğundan bu suretle geç olarak tesbit edilen kaçakçılık veya kusur suçlarının usulsüzlük suçıyla birleşmesi ve ağır cezayı usulsüzlük cezasının teşkil etmesi halinde iki yıllık zaman aşımına tâbi olan usulsüzlük cezasını keşilememesi zarureti hâsıl olacağından bu gibi durumları önlemek maksadıyla tek fiille işlenen suçlara munhasır olmak üzere usulsüzlük cezasının kesilmesi icâbeden hallerde bu cezanın, birlikte işlenen kusur veya kaçakçılık suçlarının tâbi olduğu zaman aşımına tâbi tutulması uygun görülmüş ve bu madde bu maksatla değiştirilmiştir.

Tasarının 2 ncı maddesiyle Vergi Usul Kanununun 336 ncı maddesinin a işaretli bendi değiştirilmiş bulunmaktadır. Bu madde ile mezkûr bentte yapılan değişiklik, Damga Resmî Kanununun belli ettiği şekilde iptal edilmemiş olan pullar dolayısıyla kesilmesi gereken cezadan istisna edilen kâğıt ve ilânları tâyin ve tadat eden ikinci fıkradaki «resmî daireler veya noterlerce tanzim ve tasdik edilmiş olan kâğıtlar» a ait ibarenin madde metninden çıkarılmasından ibarettir.

Bu ibarenin madde metninden çıkarılması, bahsedilen kâğıt ve ilânları tanzim ve tasdik etmiş olanlara (resmî dairelerle noterlere), Vergi Usul Kanununun mütaakıp 337 ncı maddesinin 1 numaralı fıkrasıyla kendilerine ibraz edilen Damga Resmine tâbi kâğıtlardaki kanuna muhalif iptal edilmiş pullar için iptal yetkisi verilmiş olması ve bu şekilde bir yetkiyi haiz olanların kendilerinin tanzim ve tasdik ettikleri kâğıtlardaki iptal şekli kanuna uymıyan pullar için 336 ncı maddenin a işaretli bendinin birinci fıkrasıyla vez'edilen usulsüzlük cezasından istisna edilmelerinin doğru olamayacağı mülâhazasına istinat etmektedir.

Tasarının 3 ncü maddesiyle Vergi Usul Kanununun 337 ncı maddesinin 4 numaralı fıkrasında

yapılan değişiklik ise, mezkûr kanunun 230 ncu maddesinin ikinci bendi ile Damga Resmi mükelleflerine bu resme ait kanunda saklanacağı beyan olunan kâğıtlarla belgeleri ve ilânları havi koleksiyon nüshalarını muhafaza hususunda tahmil edilen mecburiyetin Usul Kanununun kabul ettiği ceza hükümleri arasında bir müeyyidesi mevcut olmadığından sözü edilen fıkranın bu mecburiyetin de müeyyidesini teşkil edecek tarzda yazılmasından ibaret bulunmaktadır.

Tasarının 4 ncü maddesiyle Vergi Usul Kanununun 338 nci maddesinin 1 numaralı fıkrasında yapılan değişikliğe gelince:

1. Bilgi vermek mecburiyetlerini tahmil eden Usul Kanununun 138, 139, 140 nci maddelerinin müeyyidesini teşkil eden bu fıkrada hüküm itibariyle bâzı noksanlıklar mevcut bulunmaktadır. Şöyle ki 138 nci madde, kamu idare ve müesseseleri ile mükellefler veya mükelleflerle muamelede bulunan diğer gerçek ve tüzel kişilere bilgi vermek mecburiyetini tahmil ettiği halde bunun müeyyidesini teşkil eden 338 nci maddenin 1 nci fıkrasında yalnız üçüncü şahısların vergileriyle ilgili olarak istenilen bilgilerin verilmemesi halinde ceza kesileceği zikredilmiş ve mükellefin kendisine taallük eden bilgiyi vermemesi hali bir müeyyideye bağlanmamıştır.

2. Bundan başka Usul Kanununun 240 nci maddesi, mükelleflere defter ve belgelerin ibrazı mecburiyetini tahmil ettiği halde bu mecburiyetin de bir müeyyidesi mevcut değildir.

3. Diğer taraftan Usul Kanununun 140 nci maddesi ölüm vakaları ile intikal muameleleri için yalnız bildirim mecburiyeti vaz eylediği halde 338 nci maddenin 1 nci fıkrası ile bu maddeye de şâmil olmak üzere defter ve vesika ibrazı mecburiyeti konulmuş bulunmaktadır.

Bu sebeplerle mezkûr fıkranın yukarıda zikredilen maddelerle konulmuş olan mükellefiyet ve mecburiyetleri karşılayacak şekilde tâdili zaruri görülmüş ve gerekli tâdilât yapılmıştır.

Tasarı madde 5. —

Vergi Usul Kanununun, vergi incelemelerinin ne zaman yapılacağını tâyin eden 128 nci maddesinde, incelemenin tahakkuk zamanasını süresi içinde her zaman yapılabileceği tasrih edilmiş ise de bu hüküm her hangi bir mükellef nezdinde muayyen bir vergilendirme devresi ile ilgili olarak bir defa inceleme yapıldıktan sonra zaman aşımı süresi içinde, gerek ihbar üzerine gerekse her hangi bir muamele dolayısıyla görülen lüzuma mebni aynı vergilendirme devresine taallük eden defter ve kayıtlar üzerinde yeniden inceleme yapılması mümkün olup olmadığı hakkında lüzumu derecede vazih bulunmadığından; bahsedilen incelemenin yapılmasını teminen daha vazih bir hüküm tesisi uygun ve faydalı görülmüş ve tasarının 5 nci maddesiyle mezkûr maddenin sonuna eklenen fıkra bu sebeple eklenmiştir.

Tasarı madde 6. —

Normal vergi incelemeleri yapıldığı sırada lüzum görülen hallerde, vergilendirme ile ilgili olaylar ve hesap durumlarının tutanakla tesbit edilebileceği Usul Kanununun 131 nci maddesinde zikredilmiş ve fakat mükellefin nezdinde bırakılması mahzurlu olan defter ve vesikaların vergi dairesine getirileceği hakkında - arama neticesinde elde edilen defter ve vesikalarda olduğu gibi - bir hüküm mevcut bulunmadığından bilhassa vergi hileleriyle ilgili olarak inceleme sırasında tesadüf edilecek defter ve vesikaların vergi dairesine getirilmesi mümkün bulunmamıştır.

Halbuki bu gibi hallerde mükellefin bilhassa hapis cezasından kurtulmak maksadiyle tutanakla tesbit edilmiş olsa dahi mahkemeden lehine hüküm istihsal etmek maksadiyle nezdinde bırakılan defter ve vesikaları yok etmesi muhtemel bulunduğundan arama suretiyle elde edilen defter ve vesikalarda olduğu üzere inceleme sırasında üzerinde vergi hileleri yapıldığı görülen defter ve vesikaların yine usulî dairesinde tutulacak zabıt varakalarıyla tesbit edildikten sonra vergi dairesine getirilmesi ve bunlardan suç delili mahiyetinde olanların mahkemeye tevdi edilmek üzere alıkonulması lüzumlu görülmüş ve tasarının 6 nci maddesi bu maksatla yazılmıştır.

Tasarı madde 7 : Vergi Usul Kanununun 317 nci maddesine göre, tek fiil ile kaçakçılık ve usulsüzlük veya kusur ile usulsüzlük birlikte işlenmişse cezaların en ağırı kesilecektir. Bu gibi vaziyetlerde usulsüzlük cezasının derhal kesilmesi mümkün ise de kaçakçılık veya kusur, vergi ziyayı ile ilgili olup olayda vergi zıyanının mevcut bulunup bulunmadığının ve miktarının tâyini ekseriyetle

vergi incelemesi yapılmasına tavakkuf etmekte ve inceleme ise birçok hallerde birkaç sene sonra yapılabilmektedir. Tek fiil ile işlenen çeşitli suçlardan en ağırı kesileceğine göre bu suçlara ittilâ hâsıl edilmesini mütaakıp her hangi bir incelemeye lüzum görülmeksizin kesilmesi mümkün olan usulsüzlük cezasının derhal kesilmesi, bilâhara yapılacak inceleme neticesinde, hâdisede vergi ziyayı mevcut olduğu ve vergi ziyayı dolayısıyla kesilecek kaçakçılık veya kusur cezası usulsüzlük cezasından fazla bulunduğu takdirde evvelce kesilen cezaya nazaran noksan kesilen cezanın ikmali ve bidayeten vergi ziyanının tâyini mümkün olupta kesilmiş olan cezanın bilâhara yapılan ihbarlara veya incelemeler dolayısıyla artırılması icabettiği takdirde ceza farkının kesilmesi ve tatbikatta her hangi bir tereddüde ve ihtilâfa mahal bırakılmaması için mezkûr maddeye bir fıkra eklenmesi uygun görülmüş ve tasarının 7 nci maddesi bu maksatla yazılmıştır.

Tasarı madde 8 : Kanuna bağlı usulsüzlük cezalarına ait cetvelde yapılan değişiklikler :

1. Bu cetvelin mükellef gruplarını gösteren 4 ncü sırasında «götürü usulde Gelir Vergisine tâbi olan gezici esnaf» diye bir mükellef grubu mevcut bulunmaktadır.

Gezici esnaf, götürü usulde Gelir Vergisine değil gündelik ücret üzerinden Esnaf Vergisine tâbi olduğundan ve bu gurupun «götürü usulde Gelir Vergisine tâbi olanlarla gezici esnaf» şeklinde yazılması icap eylediğinden ibare bu şekilde tadil ve tashih edilmiştir.

2. Cetvelin tetkikından da anlaşılacağı üzere 333 ncü maddede zikredilen Gelir, Kurumlar, Esnaf, Muamele, İstihlâk, Nakliyat, Bina ve Arazi vergileri mükellefleri hakkında uygulanacak olan usulsüzlük cezalarının tatbiki için mükellefler, sermayeleri itibaryle bir tasnife tâbi tutulmakta, ikinci sınıf tüccarlarla sermaye ile ilgili olmayan sabit ve gezici Esnaf ve Bina ve Arazi Vergisi mükellefleri hakkında; cetvel zirinde (ihtar) başlığı altında bâzı hükümler vaz'edilmiş bulunmaktadır.

Ancak sermaye unsuru bulunmayan kamu idare ve müesseseleriyle, dernekler, vakıflar ve tesislerin vergi sorumluluğundan doğan mükellefiyetleri dolayısıyla salınması gereken usulsüzlük cezalarında cetvelin ne suretle uygulanacağı tâyin edilememekte olduğundan bu gibi cezalar hakkında yapılacak işlem için bâzı hükümler tesisine lüzum görülmüş ve bu hükümler tasarının 8 nci maddesiyle sözü edilen cetvelin ihtar kısmına 4 ncü numarayı teşkil etmek üzere eklenen bir fıkrada tesbit edilmiştir.

Tasarının 9, 10 ve 11 nci maddeleri ile tesis edilen fatura cezası ile vergi hilelerinde uygulanacak cezaların mahiyetleri ve bu cezaların tesisini gerektiren sebeplerle pişmanlık halinde ceza kesilmemesine dair Usul Kanununda mevcut hükümlerin kaldırılması yolunda konulan hükme neden dolayı lüzum görüldüğü hakkında gerekçenin umumi mütalâalar dışında izahat verilmiştir.

Tasarının 12 ve 13 ncü maddeleri yürürlük hükümlerini muhtevi olup bu maddeler hakkında ayrıca izahatta bulunulmaya mahal görülmemiştir.

Geçici Komisyon raporu

T. B. M. M.

Geçici Komisyon

Esas No. 1/208

Karar No. 2

5 . VII . 1951

Yüksek Başkanlığa

Vergi Usul Kanununun bazı maddeleri ile kanuna bağlı cetvelde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bazı maddeler ve fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı Adalet, Bütçe ve Maliye komisyonlarından beşer üye alınmak suretiyle teşkil olunan Geçici komisyonumuzda Maliye Bakanlığı temsilcileri huzuru ile incelendi.

Memleketimizde tamamen yeni bir sistem olarak kabul ve bu yıl tatbikına girilen Gelir Vergisi ile, diğer bazı vergi ve resimlere ait vergilendirme, mükellef ödevleri, değerlendirme, ceza ve vergi ihtilâfları esas ve hükümlerini ihtiva eden 5432 sayılı Vergi Usul Kanununun ceza hükümleri bakımından takviyesini icap ettiren sebepler üzerinde duran komisyonumuz, Gelir Vergisi 1951 yılı tahminleri ile tahakkukat arasında hâsl olan aleyhte farkın muhtelif âmil-leri arasında, bu verginin çeşitli gelir vergilerini kavramaması ve mevcut müeyyidelerin yetersizliği sebeplerinin müessiriyetine kaani ve kanunun bünyesinde mevcut eksikliklerin giderilmesi hususunda Maliye Bakanlığınca çalışmalara başlandığına muttali olmuş, müeyyidelerin kifayetsizliğinden doğma mahzurların izalesi için kabul edilen esasların, Gelir Vergisi sistemini uzun zamandan beri tatbik etmekte bulunan yabancı memleketler mevzuatından da faydalanılmak suretiyle hazırlandığını müşahade ederek, tasarının esasını ittifakla tasvip etmiştir.

Maddelerin müzakeresinde :

Birinci madde, Vergi Usul Kanununun numarası ile zikrinin kâfi geleceği mülâhazasıyla, tarihe ait ibare çıkarılmıştır.

5432 sayılı Kanunun bu madde ile değiştirilmesi derpiş olunan hükümlerinden :

314 ncü madde, Hükümet gerekçesindeki sebepler yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir.

318 nci madde, fiil ayrılığı esasını kabul ettiği halde, usulsüzlük fiilinin mahiyet itibariyle ağır olmadığı göz önünde bulundurulurken, aynı takvim yılı içinde işlenen aynı neviden usulsüzlük fiilleri için müstakil ceza kesilmesi yerine, ilk

cezanın dörtte biri nispetinde bir ceza ile iktifa edilmek suretiyle prensipin yumuşatılması cihetine gidilmiştir. Tesbiti kolay olan bu fiil için mevzu müsamaha hükmü komisyonumuzca yerinde ve kâfi telâkki edilerek, aynı takvim yılı içinde işlenen aynı nevi usulsüzlük fiilleri cezaları yekûnunun asıl cezanın iki mislini tecavüz etmesi hükmü kaldırılmıştır. Bu madde ile cezalandırılan fiillerin, Vergi Usul Kanununun 333 ncü maddesindeki fiillere münhasır bulunması esası kabul ve ceza yekûnunun takyidinde dair hüküm metinden çıkarıldığına göre, beyanname verilmemesi veya geç verilmesi fiillerinin istisnasına mütaallik hüküm de çıkarılmıştır. Diğer taraftan, Hükümet tasarısında 318 nci maddenin son fıkrası halinde yer alan hüküm, kaçakçılığın mahiyeti itibariyle ağır bir fiil olması dolayısıyla, ayrı fiillerin ayrı ayrı cezalandırılmaları kaidesine bir istisna teşkil etmesi yerinde görülmiyerek, mezkûr fıkra kaldırılmıştır. Madde, sebepleri arzedilen değişikliklerle ve ekseriyetle kabul edilmiştir.

324 ncü maddenin birinci ve ikinci fıkralarında «uygun olmıyan» ve «uymıyan» ibareleri, «aykırı» kelimesi ile tebdil ve tevhit edilmiş ve ikinci fıkradaki «bildirimleri» kelimesi «bildirmeleri» olarak tashih edildikten sonra, bu madde de ittifakla kabul olunmuştur.

325 nci maddede yer alan asgari ceza hadleri düşük görülerek, mükelleflerin iktisadi ve içtimai seviyeleri itibariyle bu miktarlar sıra ile 2 500, 1 000 ve 100 liraya iblağ edilmiş ve madde bu şekliyle ittifakla kabul edilmiştir.

332, 333 ve 346 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Hükümet tasarısınının 351 nci maddesinde «ancak 317 nci madde hükmüne göre kaçakçılıkla usulsüzlüğün birleşmesi halinde kesilecek ceza kaçakçılık;

Kusur ile usulsüzlüğün birleşmesi halinde kesilecek ceza kusur.

Ceza için» tarzındaki ifadenin vuzuh ba-

kimından: «ancak 317 nci madde hükmüne göre... kaçakçılık ve kusur ile usulsüzlüğün birleşmesi halinde kesilecek ceza da kusur cezası için belli edilen» şeklinde yazılması uygun görülerek madde bu değişikliği ile ittifakla kabul edilmiştir.

Tasarının ikinci maddesiyle değiştirilen Vergi Usul Kanununun 336 nci maddesinin (a) işaretli bendinde ise % 50 den sonra gelen «ve» kelimesi çıkarılarak «kâğıtlarla ilânların» ibaresi de «kâğıt ve ilânların» olarak değiştirilmiş ve madde bu şekli ile kabul edilmiştir.

Tasarının üçüncü maddesi ile tadil edilen 337 nci maddenin dört numaralı fıkrası, mucip sebepleri yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir.

Dördüncü madde ile değiştirilen Vergi Usul Kanununun 338 nci maddesinde 240 nci maddeye yapılan atıfla cezalandırılması derpiş olunan defter ve vesikaları yetkili memurlara ibraz etmemek fiili, diğer maddeler mucibince gerek malî ve gerekse hürriyeti tahdit edici cezalarla müeyyidelenmiş bulunduğundan tasarıdaki 240 nci maddeye yapılan atıf lüzumsuz teyekki edilerek metinden çıkarılmış ve bu suretle fıkra sadece kamu müesseselerinden istenilen bilgileri vermeyenlerle 140 nci maddede yazılı mecburiyetleri yerine getirmeyenlere hasredilmiştir.

Beşinci madde ile eklenmesi derpiş elilen fıkranın bâzı ahvali kavrayamadığı ve bu yüzden tatbikatta tereddütlere mahal verebileceği düşüncesiyle, tavgiz ve ikmaline lüzum görülmüş ve fıkra bu değişiklik ve ilâvelerle kabul edilmiştir.

Altıncı madde ile, Vergi Usul Kanununun 131 nci maddesi birinci bendine yapılan ilâve mucip sebepleri yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir. Yedinci madde ile aynı kanunun 317 nci maddesine eklenen fıkra, yazılış bakımından vuzuhlandırılmak maksadiyle değiştirilerek maksadı tam ifade edecek bir şekle ifrağ edilmiş ve değişik şekliyle kabul edilmiştir.

Sekizinci madde ile yapılması derpiş olunan değişiklik mucip sebepleri yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 9 ve mütaakıp maddeleriyle konulan hükümlerin 5432 sayılı Vergi Usul Kanununda yer almamış hükümlerden bulunduğu göz önünde tutularak, bunlara verilecek madde numaralarının tâyini hususunda, ek madde prensibine uyulması muvafık mütalâa edilmiş ve yeniden

ihdas edilen bu hükümlerin ek madde numaraları ile teselsül ettirilmesi kabul olunmuştur.

Bu suretle tasarının 9 ncu maddesiyle fatura cezası başlığı altında numarasız olarak sevk edilen hükme ek madde 1 numarası verilmiş ve bu maddenin birinci fıkrasında, toptancılar için normal kârın % 3 - 5 arasında olabileceği düşünülerek, ceza nispetinin bütün kârı almakla kalmayıp bazı ahvalde sermayeye de sirayet edebileceği endişesi ile bu usulsüzlük nev'ine tatbik edilecek cezanın % 3 nispetinde uygulanması muvafık görülmüştür.

Son fıkranın yazılış tarzı tereddüt ve iltibaslara meydan verebilecek mahiyette telakki edilmiş ve vuzuhu temin maksadiyle değiştirilmiştir.

Madde bu değişiklikleriyle kabul edilmiştir.

Tasarının onuncu maddesinden itibaren yapılması derpiş olunan ilâvelerin, Vergi Usul Kanununun dördüncü kitap ikinci kısım dördüncü bölümüne ait bulunması ve eklenmesi mevzuubahis hükümlerin, bu kanuna göre ceza mahkemelerince yargılanacak fiillerle tâyin olunacak cezaları ifade etmesi dolayısıyla bölüm başlığının değiştirilmesi lüzumu teklif edilmiş ve yerinde görülen bu teklif, Büyük Millet Meclisinin 26 .I.1944 tarih ve 1367 sayılı kararı gözönünde bulundurularak, madde metnine ithal edilmeksizin müstakil bir madde halinde tasarıya ithaline karar verilmiş ve değiştirilen başlık tasarıya onuncu madde olarak ilâve edilmiştir.

Hükümet tasarısında «vergi hilelerinde ceza» başlığı altında sevkedilen hükümler, yazılış itibariyle muğlak görülerek, teklif üzerine suçların, cezalarının ve usulü hükümlerin ayrı ayrı maddeler halinde toplanması muvafık mütalâa edilmiştir. Bu suretle, tasarının onuncu maddesi, on birinci madde olarak Vergi Usul Kanununa ek madde 2 şeklinde kaleme alınmış ve Hükümet tasarısında mevcut fıkralardan üçüncü Ceza Kanununa muvazi ve daha vazıh bir şekle ifrağ edilmek maksadiyle tadil edilmiştir. Yedinci fıkrada «takvim yılı» tâbiri yerine «vergilendirme dönemi» ibaresi konmuş ve matrah eksikliği cezasının tâyiniinde, satış bedeli ile diğer gelir neveleri arasında tefrik yapılması lüzumlu görülmüştür. Filhakika satış bedeli bir sermaye hareketi olduğu halde ücret, komüsyon,

faiz, iştirak hissesi ve kira bedeli hasıladır. Bu itibarla satış bedeli için matrah eksikliği 5 000 ve diğer gelir çeşitleri için 2 500 lira had konmuştur. (A) fıkrasının son bendi de vuzuh bakımından değiştirilmiştir.

Aynı maddenin B bendi haline getirilen Hükümet tasarısı 8 numaralı bendine, kamu müesseseleri için müstakil hüküm vaz'edilmiş bulunduğundan «kamu idare ve müesseseleri hariç» ibaresi ilâve edilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Nihayet, Hükümet tasarısının B bendi, C bendi haline ifrağ ve A bendinin 1-7 fıkralarında yazılı fiillerin, vergi ziyayı hâsıl olmasa dahi, hileli vergi suçunu teşkil edeceği tasrih edilmiştir.

Madde değişiklikleriyle kabul edilmiştir.

Beyanname vermemek suretiyle vergi ziyayına sebep olanların, bu fiillerinden dolayı mâruz oldukları malî cezanın, yapılacak inceleme sonunda A bendinde yazılı fiillerden birini veya bir kaçını da işlemiş oldukları anlaşıldığı takdirde, ek madde 3 de yazılı cezalara çarptırılmalarına mâni olmayacağı raporda belirtilmesi de karar altına alınmıştır.

Hileli vergi suçlarına tatbik edilecek cezalar ek madde 3 de sıralanmış, Hükümetçe tek-lif olunan hadler yalnız matrah eksikliği haline münhasır olmak üzere, değiştirilmiştir.

Hileli vergi suçlarının cezalandırılmasında usule ait kaideler, ek 4 ncü maddede yer almaktadır. Bu nevi suçları yargılayacak mahkemenin tâyinine ait Hükümet tasarısındaki hüküm, umumi prensipler muvacehesinde teker-rür mahiyetinde telâkki edilerek çıkarılmıştır.

Hileli vergi suçları kamu dâvasını tahrik salâhiyeti, vatandaşın malî emniyeti mülâhazasıyla bâzı kayıtlara bağlanmıştır. Maliye Müfettişleri, Hesap uzmanları ve muavinleriyle Defterdarlar haricinde kalan inceleme yetki-sini haiz memurların tetkik neticelerini bağlı oldukları defterdarın mütalâasıyla birlikte savcılığa bildirmeleri ve savcının muttali ola-

cağı hileli vergi suçları için, alâkalı defterdarlıktan inceleme istemesi bu sebep ve mülâhaza ile yerinde görülmüştür. Diğer, taraftan adalet cihazının tetkikına ve yetkisine tevdi olunan hileli vergi suçları için malî cezaların tatbiki gerekli olduğu da bir fıkra halinde belirtilmiştir.

Nihayet bu maddenin son fıkrası ile Borç-lar Kanununun 53 ncü maddesine muvazi bir hüküm vaz'edilmiş bulunmaktadır.

Madde, değişik şekliyle ekseriyetle kabul edilmiştir. 12 ncü madde ile mer'i yanılma ve pişmanlık hükümlerinin bu kanunla vaz'edilen müeyyidelerin işlemesine mâni olması ihtimali önlenmiştir.

13 ncü madde ile vaz'edilen, meriyet tarihinin tâyini, esası, müeyyidelerin ağırlığı itibariyle yerinde görülmüş ve madde ittifakla kabul edilmiştir.

14 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Tasarının tümü, değişiklikleriyle ittifakla kabul edilmiştir.

Tasarının Kamutayda görüşülmesi için gerekli işlem yapılmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Geçici Ko. Baş.	Sözcü	Kâtip
Ankara	Giresun	Giresun
O. Ş. Çiçekdağ	H. Erkmen	M. Şener
Edirne	Konya	Rize
M. Enginün	M. Obuz	İ. Akçal

Söz hakkım mahfuz
Olmak kaydıyla

Seyhan	Sivas	Trabzon
Z. Akçalı	Ş. Ecevit	T. Koral

Muhalefetim aşağıdadır

Urfa

F. Ergin

Muhalefet şerhi:

Hileli vergi kaçakçılığı halinde verilecek cezanın aşağı haddinin 6 ay, yukarı hadlerin ise 5 sene olarak tesbiti mütalâasındayım.

Trabzon Milletvekili

Tevfik Koral

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Vergi Usul Kanununun bazı maddeleri ile kanuna bağlı cetvelde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bazı maddeler ve fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 7 . 6 . 1949 tarihli ve 5432 sayılı Vergi Usul Kanununun 314, 318, 324, 325, 332, 333, 346, 351 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Tüzel kişilerin sorumluluğu

Madde 314 — Tüzel kişilerin idare ve tasfiyesinde Vergi Kanununa aykırı hareketlerinden tevellüt edecek vergi cezaları tüzel kişiler adına kesilir.

Tüzel kişilerin kanuni temsilcilerinin vergi sorumluluğu hakkındaki bu kanunun 10 ncu maddesi hükmü vergi cezaları hakkında da uygulanır.

Fiil ayrılığı

Madde 318 — Ayrı ayrı yapılmış olan kaçakçılık; kusur veya usulsüzlükten dolayı ayrı ayrı ceza kesilir. Şukadar ki, vergi beyannamelerinin verilmemiş veya süresinin sonundan başlayarak 15 gün içinde verilmiş olması halleri müstesna olmak üzere, 333 ncü maddede yazılı usulsüzlüklerden aynı takvim yılı içinde aynı neviden birden fazla yapıldığı takdirde birden fazlasının her biri için birincisine ait cezanın dörttebiri kesilir. Ancak bu suretle kesilecek cezaların toplamı o usulsüzlük fiili için kanunda gösterilen cezanın iki katından fazla olamaz.

Aynı nevi usulsüzlükten maksat, fiillerin 333 ncü maddede gösterilen derece ve fıkralar itibariyle yekdiğerine mutabakatıdır.

Aynı takvim yılı içinde birden fazla kaçakçılık yapılmış olursa bunların hepsi, 325 nci maddede yazılı en az cezanın hesaplanması bakımından, bir fiil sayılır.

Kaçakçılığın tarifi

Madde 324 — Kaçakçılık, mükellef veya sorumlu tarafından kasten vergi ziyana sebebiyet verilmesidir.

Aşağıdaki şekillerden her hangi birisi ile vergi ziyana sebebiyet verilmesi halleri kasıt aranmaksızın kaçakçılık sayılır.

1. Beynamede noksan veya hakikata

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Vergi Usul Kanununun bazı maddeleri ile kanuna bağlı cetvelde değişiklik yapılmasına ve bu kanuna bazı maddeler ve fıkralar eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 5432 sayılı Vergi Usul Kanununun 314, 318, 324, 325, 332, 333, 346, 351 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Tüzel kişilerin sorumluluğu

Madde 314. — Hükümetin 314 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Fiil ayrılığı

Madde 318. — Ayrı ayrı yapılmış olan kaçakçılık, kusur veya usulsüzlükten dolayı ayrı ayrı ceza kesilir. Şu kadar ki, 333 ncü maddede yazılı usulsüzlüklerden, aynı takvim yılı içinde aynı neviden birden fazla yapıldığı takdirde birden fazlasının her biri için, birincisine ait cezanın dörtte biri kesilir.

Aynı nevi usulsüzlükten maksat, fiillerin 333 ncü maddede gösterilen derece ve fıkralar itibariyle yekdiğerine mutabakatıdır.

Kaçakçılığın tarifi

Madde 324. — Kaçakçılık, mükellef veya sorumlu tarafından kasten vergi ziyana sebebiyet verilmesidir.

Aşağıdaki şekillerden herhangi birisi ile vergi ziyana sebebiyet verilmesi halleri, kasıt aranmaksızın kaçakçılık sayılır.

1. Beynamede noksan veya hakikata ay-

Hü.

uygun olmıyan bildirmede bulunulması (verilen beyannamede hiç beyanda bulunulmaması veya 30 ncu maddenin 2 ve 3 ncü fıkralarındaki sebeplerle beyannamede bildirilen miktardan fazla re'sen takdir edilen matrah da noksan beyan hükmündedir.)

2. Beyana dayanmakla beraber bildirimleri beyanname ile yapılmıyan vergilendirmelerde, hiç beyanda bulunulmaması veya noksan veya hakikata uymıyan beyanda bulunulması,

3. Vergilendirme dönemi geçtiği halde iş ve teşebbüsün veya beyan esasına dayanan vergilerde muafliktan mükellefiyete intikal hallerinin vergi dairesinin ittilai haricinde bırakılması (kazançları götürü olarak tesbit edilen serbest meslek erbabı ile sabit iş yeri olan esnafta, vergilendirme dönemi yerine tarh zamanı nazara alınır);

4. Şahsi, medeni haller veya aile durumu hakkında gerçeğe uymıyan şekilde tanzim edilmiş vesikadan faydalanılması.

Kaçakçılıkta ceza

Madde 325 — Kaçakçılık yapan mükelleflere veya sorumlulara kaçırdukları verginin üç katı tutarında vergi cezası kesilir.

Şu kadar ki kesilen ceza (Veraset ve İntikal Vergisiyle Hayvanlar Vergisi hariç) :

1. Birinci sınıf tüccarlarla serbest meslek erbabı için (kazançları götürü olarak tesbit edilen serbest meslek erbabı hariç, işletme esasında defter tutmasına müsaade edilen kurumlar dâhil) 500 ;

2. İkinci sınıf tüccarlar için 250 ;

3. Bir ve iki numaralı fıkralar dışında kalan mükellefler ve sorumlular için 50 ; liradan az olamaz.

Usulsüzlüğün tarifi

Madde 332 — Usulsüzlük, vergi kanunlarının şekle ve usule mütaallik hükümlerine riayet edilmemesidir.

Geçici K.

kırı bildirmede bulunulması (verilen beyannamede hiç beyanda bulunulmaması veya 30 ncu maddenin 2 ve 3 ncü fıkralarındaki sebeplerle beyannamede bildirilen miktardan fazla re'sen takdir edilen matrah da noksan beyan hükmündedir.);

2. Beyana dayanmakla beraber bildirimleri beyanname ile yapılmıyan vergilendirmelerde, hiç beyanda bulunulmaması veya noksan veya hakikata aykırı beyanda bulunulması;

3. Vergilendirme dönemi geçtiği halde iş ve teşebbüsün veya beyan esasına dayanan vergilerde muafliktan mükellefiyete intikal hallerinin vergi dairesinin ittilai haricinde bırakılması (kazançları götürü olarak tesbit edilen serbest meslek erbabı ile sabit iş yeri olan esnaf da, vergilendirme dönemi yerinde tarh zamanı nazara alınır);

4. Şahsi, medeni haller veya aile durumu hakkında gerçeğe uymıyan şekilde tanzim edilmiş vesikadan faydalanılması.

Kaçakçılıkta ceza

Madde 325 — Kaçakçılık yapan mükelleflere veya sorumlulara, kaçırdukları verginin üç katı tutarında vergi cezası kesilir.

Şu kadarki kesilen ceza (Veraset ve İntikal Vergisi ile Hayvanlar Vergisi hariç) ;

1. Birinci sınıf tüccarlarla serbest meslek erbabı için (kazançları götürü olarak tesbit edilen serbest meslek erbabı hariç, işletme esasında defter tutmasına müsaade edilen kurumlar dâhil) 2500;

2. İkinci sınıf tüccarlar için 1 000 ;

3. 1 ve 2 numaralı fıkralar dışında kalan mükellefler ve sorumlular için 100, Liradan az olamaz.

Usulsüzlüğün tarifi

Madde 332. — Hükümetin 332 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Usulsüzlük Cezaları

Madde 333. — Gelir, Kurumlar, Esnaf, Muamele, İstihlak, Nakliyat, Bina ve Arazi vergilerine ait olan usulsüzlükler aşağıda yazılı derecelere ve bu kanuna bağlı cetvele göre cezalandırılır. Usulsüzlük fiili re'sen takdiri gerektirirse bağlı cetvelde yazılı cezalar iki kat olarak kesilir.

I nci derece usulsüzlükler :

1. Vergi beyannamelerinin verilmemiş olması, (322 nci maddede yazılı süreden sonra verilmiş beyannameler hiç verilmemiş sayılır);

2. Bu kanuna göre tutulması mecburi olan defterlerden her hangi birinin tutulmamış olması;

3. Defter kayıtlarının ve bunlarla ilgili vesikaların doğru bir hesap incelemesi, yapılmasına imkân vermiyecek derecede noksan ve hatalı olması;

4. Bu kanuna göre tutulması mecburi defterlerin ve kanunen muhafazası mecburi vesikalarla evrakın yetkili memurlar tarafından istenildiği halde ibraz edilmemesi;

II nci derece usulsüzlükler :

1. Vergi beyannamelerinin süresinin sonundan başlayarak 15 gün içinde verilmiş olması;

2. Tasdık mecburi olan defterlerden her hangi birinin tasdik muamelelerinin yaptırılmamış olması; (kanuni süresinin sonundan başlayarak 1 ay geçtikten sonra tasdik ettirilenler, tasdik ettirilmemiş sayılır);

3. Bu kanunun kayıt nizamına ait hükümlerine (madde 204 - 208) uyulmamış olması;

III ncü derece usulsüzlükler :

1. Bu kanunda yazılı bildirmelerin zamanında yapılmaması;

2. Götürü usulde Gelir Vergisine tâbi olan mükelleflerle gezici esnafın vergi karnelerini, süresinin sonundan başlayarak 15 gün içinde almaları;

IV ncü derece usulsüzlükler :

1. Tasdık mecburi olan defterlerden her hangi birinin tasdik muamelesinin, süresinin sonundan başlayarak bir ay içinde yaptırılmış olması;

2. Vergi beyannameleri, bildirmeler ve evrak ve vesikaların kanunen belli şekil ve muhte-

Geçici K.

Usulsüzlük cezaları

Madde 333. — Hükümetin 333 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

viyatına ve eklerine ait hükümlere uyulmamış olması;

3. Hesap veya muamelelerin doğruluk ve açıklığını bozmamak şartıyla bâzı evrak ve vesikaların bulunmaması veya ibraz edilmemesi;

4. Sabit iş yeri olan esnafın vergi karne-sini zamanında almamış olması.

Yanılma

Madde 346. — Aşağıda yazılı hallerde, kusur ve usulsüzlük sebebiyle mükellefler hakkında ceza kesilmez:

1. Yetkili makamların mükelleflere yazı ile yanlış izahat vermiş olmaları;

2. Bir hükmün uygulanma tarzı hususunda yetkili makamların görüş ve kanaatini değiştirmiş veya bu hükmeye ait bir içtihadın değişmiş olması;

Ceza kesmede zaman aşımı

Madde 351. — Aşağıda yazılı süreler geçtikten sonra vergi cezası kesilmez:

1. Cezanın bağlı olduğu vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın birinci gününden başlayarak kaçakçılıkta 5 yıl ve kusurda 3 yıl;

2. Usulsüzlükte, usulsüzlüğün yapıldığı yılı takip eden yılın birinci gününden başlayarak 2 yıl.

Ancak 317 nci madde hükmüne göre kaçakçılık ile usulsüzlüğün birleşmesi halinde kesilecek ceza kaçakçılık.

Kusur ile usulsüzlüğün birleşmesi halinde kesilecek ceza kusur.

Cezası için belli edilen zaman aşımı süresi içinde kesilir.

Bu süreler içinde ceza ihbarnamesi tebliğ edilmekle zaman aşımı kesilmiş olur.

MADDE 2. — Aynı kanunun 336 ncı maddesinin a işaretli bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 336. — a) Damga Resmi mevzuuna giren kâğıtlarla ilânlara yapıştırılan pullar, Damga Resmi Kanununun belli ettiği şekilde iptal edilmemişse, iptal edilmemiş olan pulların kıymeti üzerinden maktu resimlerde % 50 ve nispi resimlerde % 10 vergi cezası kesilir. Bu hüküm, resmî daireler, noterler, bankalar

Geçici K.

Yanılma

Madde 346. — Hükümetin 346 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ceza kesmede zaman aşımı

Madde 351. — Aşağıda yazılı süreler geçtikten sonra vergi cezası kesilmez:

1. Cezanın bağlı olduğu vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın birinci gününden başlayarak kaçakçılıkta 5 yıl ve kusurda 3 yıl;

2. Usulsüzlükte, usulsüzlüğün yapıldığı yılı takip eden yılın birinci gününden başlayarak 2 yıl.

Ancak 317 nci madde hükmüne göre kaçakçılık ile usulsüzlüğü birleşmesi halinde kesilecek ceza kaçakçılık ve kusur ile usulsüzlüğün birleşmesi halinde kesilecek ceza da kusur cezası için belli edilen zaman aşımı süresi içinde kesilir.

Bu süreler içinde ceza ihbarnamesi tebliğ edilmekle zaman aşımı kesilmiş olur.

MADDE 2. — Hükümetin 2 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 336. — a) Damga Resmi mevzuuna giren kâğıtlarla ilânlara yapıştırılan pullar, Damga Resmi Kanununun belli ettiği şekilde iptal edilmemişse, iptal edilmemiş olan pulların kıymeti üzerinden maktu resimlerde % 50, nispi resimlerde % 10 vergi cezası kesilir. Bu hüküm, resmî daireler, noterler, bankalar ve

Hü.

ve anonim şirketlerle 3639 sayılı Kanuna tâbi kurumlara ve derneklere ibraz edilen veya gönderilen kâğıtlarla ilânların iptal edilmemiş pulları hakkında uygulanmaz.

MADDE 3. — Aynı kanunun 337 nci maddesinin 4 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

4. Damga Resminin defter ve kayıt nizamı ile muhafaza ve ibraz ödevlerine ait usulsüzlüklerde de 333 nci madde hükmü uygulanır.

MADDE 4. — Aynı kanunun 338 nci maddesinin 1 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.:

Madde 338. — 1. Yetkili makam ve memurlar tarafından 138 ve 139 ncu maddeler gereğince kamu idare ve müesseselerinden istenilen bilgileri vermiyenlerle 140 ve 240 nci maddelerdeki bildirme ve ibraz mecburiyetlerini yerine getirmiyenlerden;

MADDE 5. — Aynı kanunun 128 nci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Evvelce inceleme yapılmış olması yeniden inceleme yapılmasına mâni değildir.

MADDE 6. — Aynı kanunun 131 nci maddesinin birinci bendine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Vergi hileleri ile ilgili defter ve vesikalar 133 ncu maddedeki esaslar dâhilinde incelemeyi yapan memur tarafından alınıp daireye getirilebilir ve suç delili mahiyetinde olanlar mahkemeye tevdi edilmek üzere alkonulabilir.

MADDE 7. — Aynı kanunun 317 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Bir fiil için evvelce ceza kesilmiş olması, aynı fiile sonadan uygulanması gereken ceza ile evvelce kesilmiş olan ceza arasında mukayese yapılmasına ve cezanın en ağır miktara yükseltilmesine mâni değildir.

Geçici K.

anonim şirketlerle 3659 sayılı Kanuna tâbi kurumlara ve derneklere ibraz edilen veya gönderilen kâğıt ve ilânların iptal edilmemiş pulları hakkında uygulanmaz.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 337. — 4. Hükümetin 337 nci maddesinin 4 numaralı bendi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Hükümetin 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 338 — 1. Yetkili makam ve memurlar tarafından 138 ve 139 ncu maddeler gereğince kamu idare ve müesseselerinden istenilen bilgileri vermiyenlerle 140 nci maddedeki bildirme mecburiyetini yerine getirmiyenlerden;

MADDE 5 — Aynı kanunun 128 nci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Evvelce inceleme yapılmış veya matrahın re'sen takdir edilmiş olması yeniden inceleme yapılmasına ve gerekirse tarhiyatın ikmaline mâni değildir.

MADDE 6 — Hükümetin altıncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Aynı kanunun 317 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Usulsüzlük cezası kesilen bir fiil ile vergi zıyanına da sebebiyet verildiği sonradan anlaşıldığı takdirde evvelce usulsüzlük cezasının kesilmiş olması, bu cezanın ziyaa uğratılan vergiden dolayı kesilmesi gereken kaçakçılık veya kusur cezası ile mukayesesine ve noksan kesilen cezanın ikmaline mâni değildir.

Hü.

MADDE 8. — Aynı kanunun 333 ncü maddesi ile kanuna bağlanmış olan usulsüzlük cezalarına ait cetvelin mükellef grupları sütununun 4 numaralı ibaresi (Götürü usulde Gelir Vergisine tâbi olanlarla gezici esnaf) şeklinde değiştirilmiş ve bu cetvelin inhtar kısmına 4 ncü numarayı teşkil etmek üzere aşağıdaki hüküm eklenmiştir:

4. Sermaye esasına göre ceza tâyini mümkün olmayan kamu idare ve müesseseleri ile dernek, tesis ve vakıfların yaptıkları usulsüzlükler (Bunların iktisadi işletmelerine ait usulsüzlükler hariç), mükellef grupları sütununun 2 nci sırasına göre cezalandırılır.

MADDE 9. — Aynı kanunun dördüncü kitabının ikinci kısmının üçüncü bölümüne aşağıdaki hükümler eklenmiştir:

Fatura cezası

221 nci maddedeki fatura vermek ve almak mecburiyetine 208 nci maddede yazılı süre içinde riayet etmeyenlerin her birine veya 224 ve 225 nci maddeler gereğince verilmesi icabeden müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzunu vermeyenlere veya 225 nci maddede yazılı el defterini tutanlardan bu deftere kaydı gereken malları kaydetmeyen veya noksan kaydedenlere her fatura veya makbuz veya satın alınan mal için 20 liradan az olmamak şartıyla faturalanması veya makbuza veya el defterine yazılması gereken mebalığın % 5 i nispetinde usulsüzlük cezası kesilir.

Yukarıki fıkraya göre kesilen cezalar hakkında 317 nci madde hükmü uygulanmaz.

MADDE 10. — Aynı kanunun dördüncü kitabının ikinci kısmının dördüncü bölümüne aşağıdaki hükümler eklenmiştir:

Geçici K.

MADDE 8 — Hükümetin sekizinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Aynı kanunun dördüncü kitabının ikinci kısmının üçüncü bölümüne aşağıdaki madde eklenmiştir.

Fatura Cezası

EK MADDE 1 — 221 nci maddedeki fatura vermek ve almak mecburiyetine 208 nci maddede yazılı süre içinde riayet etmeyenlerin her birine veya 224 ve 225 nci maddeler gereğince verilmesi icap eden müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzunu vermeyenlere veya 225 nci madde de yazılı el defterini tutanlardan bu deftere kaydı gereken malları kaydetmeyen veya noksan kaydedenlere her fatura veya makbuz veya satın alınan mal için 20 liradan az olmamak şartıyla faturalanması veya makbuza veya el defterine yazılması gereken mebalığın % 3 ü nispetinde usulsüzlük cezası kesilir.

Yukarıki fıkrada yazılı usulsüzlükler neticesinde vergi ziyayı da husule geldiği takdirde bu zıyan müstelzim olduğu kaçakçılık veya kusur cezaları ayrıca kesilir ve bu cezalar hakkında 317 nci madde hükmü uygulanmaz.

MADDE 10 — Aynı kanunun dördüncü kitabının ikinci kısmının 4 ncü bölümündeki ceza kanununa göre cezalandırılacak suçlar başlığı « Ceza Mahkemelerince yargılanacak suçlar ve cezaları » şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11 — Aynı kanunun dördüncü kitabının ikinci kısmının dördüncü bölümüne aşağıdaki maddeler eklenmiştir:

Hü.

Vergi hilelerinde ceza

A) 1. Çift defter kullanmak (Bu kanuna göre tutulması mecburi olan defterlere kaydı gereken hususların, bu defterlere göre hesaplanacak vergi matrahının azlığını tebeyyün ve tevsik edecek tarzda, diğer defter ve evrakta toplanması; çift defter kullanmaktır);

2. Sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı vesikalar tanzim etmek veya bunları bilerek kullanmak;

3. Vesikaları tahrif etmek veya tahrif edilmiş olan vesikaları bilerek kullanmak;

4. Vergi kanunlarına göre tutulması mecburi olan defter kayıtlarını tahrif etmek veya bu defterlerde mevhum adlara hesap açmak veya her türlü hesap veya muhasebe hileleri yapmak;

5. Vergi kanunlarına göre tutulması mecburi olan defterlerin sahifelerini yok ederek yerlerine başka yapraklar koyma veya hiç yaprak koymamak;

6. Vergi kanunlarına göre tutulması ve muhafazası mecburi olan defter veya vesikaları yok etmek veya gizlemek (mevcudiyetleri sabit olduğu halde vergi incelemesine yetkili kimselere inceleme sırasında defter ve vesikaların ibraz edilmemesi gizlenmesi demektir);

7. Bir takvim yılı içinde 2 500 lirayı aşan satış bedeli, ücret, komisyon, faiz, iştirak hissesi, kira bedeli gibi hasılatı bu kanuna göre tutulması mecburi olan defterlerden hiçbirinde veya beyannamede göstermemek (hasılatın defter ve beyannameden birinde gösterilmiş olması halinde bu fıkra hükmü uygulanır. Defter tutmaya mecbur olmyanlar hakkında yalnız beyannamede gösterilmiş olup olmadığına bakılır);

Suretleriyle her hangi bir verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesine veya noksan tahakkuk ettirilmesine sebebiyet veren kimseler;

8. Mükellefler veya mükelleflerle muamelede bulunan diğer gerçek ve tüzel kişilerden 138 nci madde mucibince istenilecek bilgiyi idareyi ve incelemeye yetkili olanları yanıltacak şekilde

Geçici K.

Hileli vergi suçları

EK MADDE 2 — A) 1. Çift defter kullanmak (bu kanuna göre tutulması mecburi olan defterlere kaydı gereken hususların, vergi matrahının azalmasını tevhit edecek tarzda diğer defter ve evrakta toplanması, çift defter kullanmaktır.);

2. Sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı vesikalar tanzim etmek veya bunları bilerek kullanmak;

3. Vesikaları tahrif etmek veya tahrif edilmiş vesikalarla asıllarına uygun olmayarak tanzim edilmiş vesika veya suretleri bilerek kullanmak;

4. Vergi kanunlarına göre tutulması mecburi olan defter kayıtlarını tahrif etmek veya bu defterlerde mevhum adlara hesap açmak veya her türlü hesap ve muhasebe hileleri yapmak;

5. Vergi kanunlarına göre tutulması mecburi olan defterlerin sahifelerini yok ederek yerlerine başka yapraklar koymak veya hiç yaprak koymamak;

6. Vergi kanunlarına göre tutulması ve muhafazası mecburi olan defter veya vesikaları yok etmek veya gizlemek (mevcudiyetleri sabit olduğu halde vergi incelemesine yetkili kimselere inceleme sırasında defter veya vesikaların ibraz edilmemesi gizleme demektir.);

7. Bir vergilendirme dönemi içinde 5 000 lirayı aşan satış bedeli veya 2 500 lirayı aşan ücret, komisyon, faiz, iştirak hissesi, kira bedeli gibi hasılatı bu kanuna göre tutulması mecburi olan defterlerden hiç birinde veya beyannamede göstermemek (hasılatın bu defterlerden veya beyannameden birinde gösterilmiş olması halinde bu fıkra hükmü uygulanmaz. Defter tutmaya mecbur olmyanlar hakkında yalnız beyannamede gösterilmiş olup olmadığına bakılır.);

Hallerinden her hangi birisiyle (beyanname verilmiş olsun olmasın) verginin zamanında tahakkuk ettirilmesine veya noksan tahakkuk ettirilmesine sebebiyet veren kimseler;

Hü.

yalan veya eksik verenler veya tâyin edilen süre içinde vermiyenler (bu fıkra gereğince bilgi istenilirken yapılacak tebliğlerde bilginin verilmesi için tâyin edilen süre ile süresinde cevap verilmediği veya yanıltıcı şekilde yalan veya eksik cevap verildiği takdirde haklarında bu maddenin cezai hükümlerinin uygulanması cihetine gidileceğinin ilgililere açık olarak bildirilmesi şarttır).

Hakkında bir yıldan üç yıla;

B) Yukardaki A bendinin 1-7 numaralı fıkralarında yazılı vergi hilelerinin yapıldığı, vergi ziyasının vukuundan önce tesbit edildiği takdirde bu hileleri yapan kimseler hakkında 3 aydan bir yıla;

kadar hapis cezası hükmolunur ve keyfiyet ayrıca masrafı mahkûma ait olmak üzere gazete çıkan yerlerde gazete ile, çıkmıyan yerlerde müdat vasıtalarla ilân olunur.

Ceza mahkemelerinden sâdır olacak kararlar Vergi Usulü Kanununun dördüncü kitabının ikinci kısmının 1 - 3 nci bölümlerinde yazılı vergi cezalarını uyguluyacak makam ve mercilerin muamele ve kararlarına müessir olmadığı gibi bu makam ve mercilerce ittihaz edilecek kararlar da ceza yargıcını bağlamaz.

Bu madde mucibince Cumhuriyet Savcılığınca yapılacak takibat vergi dairesinin bağlı bulunduğu defterdarın talebine bağlıdır.

Cumhuriyet Savcılığınca sair suretlerle ittilâ hâsıl edilecek vergi hilelerinden ilgili vergi dairesi derhal haberdar edilir ve âmme dâvasının açılması vergi dairesince yaptırılacak inceleme neticesinin Defterdarlıkça bildirilmesine tâlik olunur.

Geçici K.

B) Mükellefler veya mükelleflerle muamelede bulunan gerçek ve tüzel kişilerden (kamu idare ve müesseseleri hariç) 138 nci madde mucibince istenilen bilgiyi, idareyi veya incelemeye yetkili olanları yanıltacak şekilde yalan veya eksik verenler veya tâyin edilen süre içinde vermiyenler (bu fıkra gereğince bilgi istenilirken yapılacak tebliğlerde, bilginin verilmesi için tâyin edilen süre ile süresinde cevap verilmediği veya yanıltıcı şekilde yalan veya eksik cevap verildiği takdirde haklarında kanunun cezai hükümlerinin uygulanması cihetine gidileceğinin ilgililere yazılı olarak bildirilmesi şarttır.);

C) (A) bendinin 1 - 7 nci fıkralarında yazılı hareketleri, verginin tahakkuku için kanunda belli edilen sürenin hülûlünden önce tesbit edilenler (bu hareketlerin vergi ziyasını mucip olup olmayacağına bakılmaksızın);

hileli vergi suçu işlemiş olurlar.

Hileli Vergi suçlarında ceza

EK MADDE 3. — 1. Hareketleri ek 2 nci maddenin (A) bendinin 1 - 6 nci fıkralarından her hangi birisine veya (B) bendine uygun bulunanlar hakkında 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezasıyla birlikte ceza müddeti kadar ticaret, sanat veya meslekten menüiyete ve masrafı hükümlüden sonradan tahsil edilmek üzere keyfiyetin gazete çıkan yerlerde gazete ile, gazete çıkmıyan yerlerde müdat vasıtalarla ilânına hükmolunur.

2. Hareketleri, ek 2 nci maddenin (A) bendinin 7 nci fıkrasına veya (C) bendine uygun

olanlar hakkında 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezasıyla birlikte ceza müddeti kadar ticaret, sanat veya meslekten memnuiyete ve masrafı hükümlüden sonradan tahsil edilmek üzere keyfiyetin gazete çıkan yerlerde gazete ile, gazete çıkmıyan yerlerde mütat vasıtalarla ilânına hükmolunur.

Hileli vergi suçlarının cezalandırılmasında usul

EK MADDE 4. — Yaptıkları inceleme sırasında hileli vergi suçunu tesbit eden Maliye müfettişleri veya Hesap uzmanları ile muavinleri tarafından doğrudan doğruya ve vergi incelemesine yetkili olan diğer memurlar tarafından ilgili vergi dairesinin bağlı bulunduğu Defterdarlığın mütalâasıyla, keyfiyetin yetkili Cumhuriyet Savcılığına bildirilmesi mecburidir.

Hileli vergi suçunun işlendiğine sair suretlerle ittila hâsıl eden Cumhuriyet Savcılığı hemen ilgili Vergi Dairesini haberdar ederek inceleme yapılmasını talep eder.

Âmme dâvasının açılması, inceleme neticesinin Cumhuriyet Savcılığına bildirilmesine talik olunur.

Yukardaki ek 3 ncü maddede yazılı cezalar kaçakçılık, kusur veya usulsüzlük cezalarının ayrıca uygulanmasına mâni değildir.

Ceza Mahkemesinden sâdir olacak kararlar, Vergi Usul Kanununun dördüncü kitabının ikinci kısmının 1-3 ncü bölümlerinde yazılı vergi cezalarını uygulayacak makam ve mercilerin muamele ve kararlarına müessir olmadığı gibi bu makam ve mercilerde ittihaz edilecek kararlar da ceza yargıcını bağlamaz.

MADDE 12. — 5432 sayılı Vergi Usul Kanununun 328 nci maddesinin son fıkrasıyla 348 nci maddesi hükümleri bu kanunun yayımlandığı tarihten iki ay sonra yürürlükten kalkar.

MADDE 13. — Hükümetin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Hükümetin 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — 7. VI. 1949 tarihli ve 5432 sayılı Vergi Usulü Kanununun 328 nci maddesinin son fıkrası ile 348 nci maddesi hükümleri bu kanunun yayımlandığı tarihten iki ay sonra yürürlükten kalkar.

MADDE 12. — Bu kanun yayımlandığı tarihten 15 gün sonra yürürlüğe girer.

MADDE 13. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.